

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Οι Έλληνες δημιουργούν αποικίες

Οι μετακινήσεις πληθυσμών στην Ελλάδα ανάγκασαν διάφορα ελληνικά φύλα να μεταναστεύσουν. Αιολείς, Ίωνες και Δωριείς εγκαταστάθηκαν στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου και τη Μ. Ασία, όπου ανέπτυξαν σπουδαίο πολιτισμό.

Οι μετακινήσεις πληθυσμών αναστάτωσαν τη ζωή των κατοίκων της Ελλάδας. Τα κτήματα έπαψαν να καλλιεργούνται και η κτηνοτροφία λιγόστεψε. Οι φτωχοί έγιναν περισσότεροι με αποτέλεσμα οι τεχνίτες να μη βρίσκουν αγοραστές για τα προϊόντα τους. Πολλοί άρχισαν να φεύγουν από τον τόπο τους.

Η μετανάστευση δε γινόταν με τρόπο οργανωμένο. Άλλοι έφευγαν γιατί δεν ένιωθαν πια ασφάλεια και άλλοι για να βρουν καλύτερη τύχη.

Οι Αιολείς από τη Θεσσαλία πλέοντας στο Αιγαίο έφτασαν στη Λέσβο, την Τένεδο και την απέναντι πλευρά της Μ. Ασίας. Οι Ίωνες, ξεκινώντας από την Αττική, κατευθύνθηκαν προς τη Σάμο και τη Χίο. Από εκεί πέρασαν στη Μ. Ασία. Οι Δωριείς, που συνεχώς κατέφθαναν στην Πελοπόννησο, είδαν ότι οι περιοχές που κατέλαβαν δεν τους χωρούσαν. Ακολουθώντας και αυτοί το παράδειγμα των άλλων Ελλήνων, έφτασαν στη Ρόδο και μετά στη Μ. Ασία.

Οι Έλληνες στις νέες πατρίδες ήλθαν σε επαφή με τους άλλους λαούς και γνώρισαν τον τρόπο ζωής τους. Κράτησαν όμως τις παλιές τους συνήθειες. Λάτρεψαν ιδιαίτερα τους θεούς τους, προς τιμήν των οποίων έχτισαν λαμπρούς ναούς. Στις μεγάλες θρησκευτικές γιορτές οι άποικοι συγκεντρώνο-

**η μετα-
νάστευση:** η
μετακίνηση
ανθρώπων από
την πατρίδα
τους σε άλλη
χώρα

1. Ο Α' αποικισμός των Ελλήνων

τα ιερά:

οι ναοί τους
οποίους
τιμούσαν
ιδιαίτερα οι
άνθρωποι.

οι άποικοι:

αυτοί που
έπαιρναν
μέρος στην
αποστολή για
δημιουργία
αποικίας, οι
κάτοικοι της
αποικίας.

νταν στα ιερά και γιόρταζαν όλοι μαζί. Οι γιορτές τούς έκαναν να νιώθουν πιο έντονα την κοινή καταγωγή τους. Το Αιγαίο έγινε ελληνική θάλασσα, αφού στις δυο πλευρές του κατοικούσαν Έλληνες.

παράθεμα 1 Ο ελληνισμός της Μ. Ασίας

Οι Ίωνες έχουν χτίσει τις πόλεις τους στον πιο ωραίο τόπο, από άποψη ατμόσφαιρας και κλίματος, σε σύγκριση μ' όλους τους γνωστούς λαούς. Τα μέρη που βρίσκονται βορειότερα υποφέρουν από το κρύο και την υγρασία, ενώ τα μέρη που βρίσκονται νοτιότερα υποφέρουν από καύσωνα και ξηρασία. Από τις δώδεκα ιωνικές πόλεις οι δύο είναι χτισμένες στα νησιά Σάμο και Χίο και οι υπόλοιπες στη Μ. Ασία. Στην περιοχή της Μυκάλης ιδρύθηκε το Πανιώνιο, που ήταν κοινό αφιέρωμα των Ιώνων στον Ελικώνιο Ποσειδώνα. Εκεί συγκεντρώνονταν οι Ίωνες και γιόρταζαν τα Πανιώνια.

Οι Αιολείς έχτισαν δώδεκα πόλεις στη στεριά της Ασίας. Αυτοί έτυχε να εγκατασταθούν σε περιοχή πιο εύφορη από τους Ίωνες, αλλά το κλίμα εκεί δεν είναι τόσο γλυκό.

Ηρόδοτος, Ιστορία, Α', 142, 148, 149 (διασκευή)

2. Η εγκατάσταση στους ξένους τόπους δεν ήταν πάντα ειρηνική. Πολλές φορές οι άποικοι είχαν να αντιμετωπίσουν και ντόπιους λαούς. Εικόνα από αγγείο που δείχνει την προσπάθεια των αποίκων να κατέβουν από το πλοίο (Ελευσίνα, Αρχαιολογικό Μουσείο).

παράθεμα 2 Το αμάρτημα του Ηγησικλή

Οι Δωριείς ίδρυσαν έξι πόλεις και οργάνωσαν το λατρευτικό τους κέντρο στο Τριόπιο, που το αφιέρωσαν στον Απόλλωνα. Εκεί κάθε χρόνο τελούσαν αθλητικούς αγώνες προς τιμήν του θεού και είχαν ορίσει ως βραβείο για τους νικητές χάλκινους τρίποδες, που έπρεπε να τους αφήνουν στο ναό και να μην τους παίρνουν μαζί τους. Ένας πολίτης της Αλικαρνασσού, που τον έλεγαν Ηγησικλή, μετά τη νίκη του στους αγώνες ξέχασε επίτηδες το έθιμο. Πήρε μαζί του τον τρίποδα και τον κάρφωσε σ' ένα πάσσαλο στο σπίτι του. Αυτό θεωρήθηκε ασέβεια προς τον Απόλλωνα και στάθηκε η αιτία να διώξουν οι άλλες πέντε δωρικές πόλεις από την ένωσή τους την έκτη πόλη, την Αλικαρνασσό. Έτσι την τιμώρησαν για ό,τι έκανε ένας πολίτης της.

Ηρόδοτος, Ιστορία, Α', 144 (διασκευή)

1. Να παρατηρήσεις το χάρτη και να περιγράψεις την πορεία του κάθε ελληνικού φύλου από την Ελλάδα στη Μ. Ασία.
2. Η ζωή τους στις «νέες πατρίδες» είχε ομοιότητες με αυτή που ζούσαν μέχρι τότε;